

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie czwartym Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej

Status: włączona funkcjonująca

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: szkolnictwo branżowe

Data włączenia do ZSK: 2019-09-01

Branża w szkolnictwie branżowym: pomocy społecznej (SPO)

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji zawodowej

Informacje o kwalifikacji

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Do egzaminu przystąpić mogą: 1. uczniowie i absolwenci branżowych szkół I stopnia, uczniowie i absolwenci 4-letnich techników oraz uczniowie, słuchacze i absolwenci szkół policealnych, rozpoczynający kształcenie w klasie I tych szkół od roku 2017/2018, a w kolejnych latach w kolejnych klasach/semestrach tych szkół, 2. uczniowie i absolwenci 5-letniego technikum rozpoczynający kształcenie w klasie I tej szkoły od roku 2019/2020, a w kolejnych latach w kolejnych klasach tych szkół, 3. uczniowie i absolwenci 2-letniej branżowej szkoły II stopnia, rozpoczynający kształcenie w klasie I tej szkoły począwszy od roku szkolnego 2020/2021, a w kolejnych latach w kolejnych klasach tych szkół, 4. osoby, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe prowadzone przez podmioty, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59), na których kształcenie rozpocznie się nie wcześniej niż 1 stycznia 2020 r. 5. osoby spełniające warunki określone w przepisach w sprawie egzaminów eksternistycznych – od dnia 1 listopada 2025 r., 6. osoby dorosłe, które ukończyły praktyczną naukę zawodu dorosłych lub przyuczenie do pracy dorosłych, jeżeli program przyuczenia uwzględnił wymagania w podstawie programowej kształcenia w zawodach, zgłoszonych przez starostę do komisji egzaminacyjnej – od dnia 1 listopada 2025 r.

Wymagane kwalifikacje poprzedzające

Opis

Świadectwo potwierdzające uzyskanie wykształcenia średniego lub średniego branżowego albo ukończenie 18 roku życia

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Bezterminowo

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego

Kod kwalifikacji (do 2020 roku)

4C01900454

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

13398

Efekty uczenia się

Zestawy efektów uczenia się

1) Bezpieczeństwo i higiena pracy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
- b. wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie
- c. rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe
- d. stosuje zasady segregacji odpadów
- e. rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania

2. Rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
- b. wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska

3. Rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
- b. wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
- c. omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

4. Określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy
- b. rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy
- c. określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych

5. Organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska

Kryteria weryfikacji:

- a. określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
- b. określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami
- c. przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska

6. Stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych

Kryteria weryfikacji:

- a. rozróżnia środki ochrony indywidualnej
- b. określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej

7. Udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego
- b. ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego
- c. zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku
- d. układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej
- e. powiadamia odpowiednie służby
- f. prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie
- g. prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar
- h. wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji

2) Podstawy pomocy społecznej

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem

Kryteria weryfikacji:

- a. rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka
- b. charakteryzuje role społeczne
- c. wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne

2. Charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia
- b. rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych

3. Charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości
- b. opisuje interakcje interpersonalne
- c. opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym

4. Przedstawia funkcje rodziny

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia funkcje rodziny
- b. określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka

5. Określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia cele polityki społecznej państwa
- b. opisuje zadania polityki społecznej państwa
- c. wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania

6. Identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych
- b. wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości

7. Charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy
- b. określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy

8. Wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych
- b. charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawnej

9. Posługuje się językiem migowym

Kryteria weryfikacji:

- a. stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji
- b. określa potrzeby i problemy osoby niepełnosprawnej przy pomocy języka migowego
- c. doskonali umiejętności posługiwania się językiem migowym

10. Rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia cele normalizacji krajowej
- b. wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy
- c. rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej
- d. korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności

3) Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających osobie niepełnosprawnej

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Posługuje się dokumentacją dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby niepełnosprawnej

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia rodzaje dokumentacji dotyczące sytuacji zdrowotnej osoby niepełnosprawnej, w tym orzeczenie o niepełnosprawności, plan opieki i wsparcia, karta informacyjna
- b. pomaga osobie niepełnosprawnej w wypełnianiu dokumentacji np.: wniosku o dofinansowanie sprzętu pomocniczego, ortopedycznego oraz likwidacji barier architektonicznych
- c. przestrzega zasad przetwarzania danych osobowych zawartych w dokumentacji osoby niepełnosprawnej

2. Rozpoznaje warunki życia osoby niepełnosprawnej

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje czynniki wpływające na warunki życia osoby niepełnosprawnej
- b. rozróżnia sposoby gromadzenia informacji w celu rozpoznania warunków życia osoby niepełnosprawnej

3. Charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka

Kryteria weryfikacji:

- a. objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka
- b. określa funkcje organizmu człowieka
- c. opisuje procesy życiowe organizmu człowieka
- d. omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka

4. Charakteryzuje objawy patologiczne ze strony poszczególnych układów i narządów u osoby niepełnosprawnej

Kryteria weryfikacji:

- a. rozróżnia objawy patologiczne ze strony poszczególnych układów i narządów
- b. wskazuje przyczyny występowania poszczególnych zaburzeń chorobowych
- c. prowadzi obserwację zachowań i parametrów życiowych u osoby niepełnosprawnej

5. Określa rodzaje i stopnie niepełnosprawności

Kryteria weryfikacji:

- a. rozróżnia rodzaje niepełnosprawności
- b. opisuje stopnie niepełnosprawności

6. Charakteryzuje skutki problemów psychospołecznych osoby niepełnosprawnej i jej rodziny

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej i jej rodziny
- b. określa problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej i jej rodziny
- c. określa przyczyny powstania problemów psychospołecznych osoby niepełnosprawnej i jej rodziny
- d. omawia skutki problemów psychospołecznych osoby niepełnosprawnej i jej rodziny

7. Rozpoznaje możliwości i ograniczenia osoby niepełnosprawnej wynikające z wieku, stanu zdrowia fizycznego, psychicznego i niepełnosprawności

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje stan biopsychofizyczny osoby niepełnosprawnej
- b. rozróżnia ograniczenia i możliwości osoby niepełnosprawnej wynikające z rodzaju i stopnia niepełnosprawności

8. Określa potrzeby i problemy biopsychospołeczne osoby niepełnosprawnej

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia potrzeby i problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej
- b. rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne osoby niepełnosprawnej na podstawie dokumentacji medycznej, socjalnej, rozmowy i obserwacji

9. Przestrzega zasady holistycznego podejścia w zaspokajaniu potrzeb i rozwiązywaniu problemów osoby niepełnosprawnej

Kryteria weryfikacji:

- a. definiuje holistyczne podejście do osoby niepełnosprawnej
- b. opisuje prawa osoby niepełnosprawnej
- c. dobiera metody i sposoby zaspokajania indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej

10. Stosuje metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych

Kryteria weryfikacji:

- a. rozróżnia metody komunikowania się z osobą niepełnosprawną
- b. opisuje zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej
- c. określa zasady skutecznej negocjacji

11. Organizuje działania prowadzące do usuwania barier architektonicznych i komunikacyjnych

Kryteria weryfikacji:

- a. uczestniczy w działaniach prowadzących do usuwania barier architektonicznych i komunikacyjnych
- b. pomaga w przygotowaniu dokumentów związanych z pozyskaniem środków na likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych

12. Opracowuje indywidualny plan wsparcia osoby niepełnosprawnej

Kryteria weryfikacji:

- a. rozróżnia informacje dotyczące stanu fizycznego, psychicznego i sytuacji społecznej osoby niepełnosprawnej
- b. gromadzi informacje dotyczące osoby niepełnosprawnej
- c. sporządza indywidualny plan wsparcia osoby niepełnosprawnej z uwzględnieniem jej problemów i potrzeb

13. Stosuje metody, techniki i narzędzia do realizacji działań opiekuńczo-wspierających na rzecz osoby niepełnosprawnej

Kryteria weryfikacji:

- a. ustala metody, techniki i narzędzia stosowane w działaniach opiekuńczo-wspierających
- b. dobiera metody, techniki i narzędzia do zaplanowanych działań oraz potrzeb i możliwości osoby niepełnosprawnej

14. Monitoruje podjęte działania opiekuńczo- wspierające

Kryteria weryfikacji:

- a. określa działania opiekuńczo-wspierające dotyczące osoby niepełnosprawnej
- b. ocenia skuteczność podjętych działań opiekuńczo-wspierających
- c. dokonuje ewaluacji podjętych działań opiekuńczo-wspierających

15. Prowadzi dokumentację pracy z osobą niepełnosprawną

Kryteria weryfikacji:

- a. wypełnia dokumentację pracy z osobą niepełnosprawną
- b. uzyskuje niezbędne informacje dotyczące stanu biopsychospołecznego osoby niepełnosprawnej w zakresie

- wykonywanych zadań zawodowych
- c. przetwarza dane zawarte w dokumentacji osoby niepełnosprawnej zgodnie z przepisami prawa

16. Stosuje alternatywne i wspomagające metody komunikacji z osobą niepełnosprawną

Kryteria weryfikacji:

- a. rozróżnia systemy znaków manualnych, w tym język migowy, fonogesty, język Makaton, Coghama
- b. rozróżnia systemy znaków graficznych, w tym system Bliss, piktogramy PIC (Pictogram Ideogram Communication), PCS (Picture Communication Symbols), Rebus (Rebus system), programy komputerowe stosowane w komunikacji z osobą niepełnosprawną sensorycznie
- c. rozróżnia systemy znaków przestrzenno-dotykowych, w tym klocki słowne Premacka, alfabet Lorma stosowane w komunikacji z osobą niepełnosprawną intelektualnie i sensorycznie

4) Wspieranie osoby niepełnosprawnej w czynnościach życia codziennego

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Stosuje standardy i procedury podczas wykonywania usług opiekuńczo-wspierających

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje procedury i standardy usług opiekuńczo-wspierających
- b. organizuje prace opiekuńczo-wspierające z uwzględnieniem standardów i procedur
- c. identyfikuje zagrożenia dla asystenta osoby niepełnosprawnej wynikające z nieprzestrzegania procedur podczas wykonywania usług opiekuńczo-wspierających

2. Charakteryzuje objawy zaburzeń psychosomatycznych u osoby niepełnosprawnej

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia zaburzenia psychosomatyczne występujące u osoby niepełnosprawnej
- b. rozróżnia symptomy zaburzeń psychosomatycznych u osoby niepełnosprawnej

3. Określa zasady, metody i techniki wykonywania czynności higienicznych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje zasady, metody i techniki wykonywania czynności higienicznych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych

- b. dobiera metody i techniki do wykonywanych czynności higienicznych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych

4. Stosuje narzędzia, środki i materiały do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych u osoby niepełnosprawnej

Kryteria weryfikacji:

- a. rozróżnia narzędzia, środki i materiały stosowane podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych
- b. dobiera narzędzia, środki i materiały do wykonywanych czynności higienicznych i pielęgnacyjnych
- c. stosuje narzędzia, środki i materiały do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych

5. Wspiera osobę niepełnosprawną w wykonywaniu czynności dnia codziennego

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje potrzeby osoby niepełnosprawnej dotyczące pomocy w zakresie czynności dnia codziennego
- b. dobiera metody i techniki dostosowane do potrzeb osoby niepełnosprawnej
- c. podejmuje działania wspierające osobę niepełnosprawną w zakresie czynności dnia codziennego

6. Wspiera osobę niepełnosprawną w prowadzeniu gospodarstwa domowego

Kryteria weryfikacji:

- a. pomaga osobie niepełnosprawnej dobrać sprzęty, narzędzia i środki do prowadzenia gospodarstwa domowego
- b. asystuje osobie niepełnosprawnej w prowadzeniu gospodarstwa domowego

7. Pomaga osobie niepełnosprawnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza

Kryteria weryfikacji:

- a. sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności
- b. rozróżnia drogi podawania leków
- c. pomaga osobie niepełnosprawnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę bez naruszania powłok skórnych

8. Wspomaga osobę niepełnosprawną podczas wykonywania podstawowych ćwiczeń

usprawniających oraz gimnastyki oddechowej

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia zasady obowiązujące podczas wykonywania ćwiczeń usprawniających i gimnastyki oddechowych
- b. rozróżnia rodzaje ćwiczeń usprawniających i gimnastyki oddechowej
- c. współpracuje ze specjalistą w zakresie wykonywania ćwiczeń usprawniających i gimnastyki oddechowej

9. Pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia podmioty opieki zdrowotnej
- b. opisuje rodzaje świadczeń opieki zdrowotnej
- c. asystuje osobie niepełnosprawnej podczas korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej

10. Wspiera osobę niepełnosprawną w korzystaniu ze sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia rodzaje sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych
- b. opisuje procedury obsługi sprzętu rehabilitacyjnego i korzystania z przedmiotów ortopedycznych
- c. pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych

11. Współpracuje z wolontariuszami w opiece nad osobą niepełnosprawną

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje zasady wolontariatu w pracy z osobą niepełnosprawną
- b. opisuje zakres działań wolontariuszy

12. Przygotowuje osobę niepełnosprawną do samoopieki

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje możliwości osoby niepełnosprawnej do samoopieki
- b. mobilizuje osobę niepełnosprawną do podejmowania czynności w zakresie samoopieki

5) Aktywizowanie osoby niepełnosprawnej do samodzielności życiowej

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Współdziała z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje najbliższe otoczenie osoby niepełnosprawnej
- b. współpracuje z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej

2. Charakteryzuje problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej

Kryteria weryfikacji:

- a. określa problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej
- b. rozpoznaje przyczyny problemów społecznych i osobistych osoby niepełnosprawnej

3. Wspiera osobę z niepełnosprawnością w korzystaniu ze sprzętu i pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej
- b. pomaga osobie niepełnosprawnej użytkować sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności

4. Wspiera osobę niepełnosprawną w organizacji czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje środowisko lokalne osoby niepełnosprawnej
- b. charakteryzuje formy spędzania czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego
- c. wymienia potrzeby osoby niepełnosprawnej w zakresie organizacji czasu wolnego
- d. określa możliwości osoby niepełnosprawnej w zakresie organizowania czasu wolnego
- e. wskazuje metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym

5. Motywuje osobę niepełnosprawną do aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania

zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje potrzeby i zainteresowania osoby niepełnosprawnej w zakresie spędzania czasu wolnego
- b. wskazuje osobie niepełnosprawnej formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości
- c. dobiera metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności oraz zainteresowań

6. Wspiera osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem

Kryteria weryfikacji:

- a. określa możliwości i bariery osoby niepełnosprawnej w zakresie integracji ze społeczeństwem
- b. wspomaga osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem

7. Aktywizuje środowisko społeczne do działań na rzecz osoby niepełnosprawnej

Kryteria weryfikacji:

- a. charakteryzuje środowisko społeczne osoby niepełnosprawnej
- b. określa zasoby środowiska lokalnego w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej
- c. określa zasady współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz osoby niepełnosprawnej

8. Współpracuje z zespołem terapeutyczno-opiekuńczym

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego
- b. rozróżnia zadania zespołu terapeutyczno-opiekuńczego

9. Współpracuje z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego działającymi na rzecz osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego działające na rzecz osób niepełnosprawnych
- b. wskazuje możliwe formy wsparcia ze strony organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego
- c. określa zakres współpracy osoby niepełnosprawnej z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego

10. Pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia rodzaje świadczeń pomocy społecznej
- b. wskazuje osobie niepełnosprawnej możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji
- c. udziela wsparcia osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji

11. Wspiera osobę niepełnosprawną w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia

Kryteria weryfikacji:

- a. określa zadania instytucji społecznych państwa w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych
- b. pomaga osobie niepełnosprawnej w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia

12. Stosuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów

Kryteria weryfikacji:

- a. identyfikuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów
- b. wymienia prawa osoby niepełnosprawnej
- c. informuje osobę niepełnosprawną o przysługujących jej prawach
- d. świadczy usługi w oparciu o przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów

13. Pomaga osobie niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych

Kryteria weryfikacji:

- a. dobiera formę wsparcia osoby niepełnosprawnej do jej możliwości psychofizycznych
- b. podaje przykłady wsparcia osoby niepełnosprawnej w załatwieniu spraw urzędowych

6) Język obcy zawodowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem; b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie; c) z dokumentacją związaną z danym zawodem; d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy; b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych; c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych; d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych; e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta

2. Rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka; b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)

Kryteria weryfikacji:

- a. określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu
- b. znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje
- c. rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu
- d. układa informacje w określonym porządku

3. Samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję); b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem - według wzoru)

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi
- b. przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady)
- c. wyraża i uzasadnia swoje stanowisko
- d. stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze

e. stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

4. Uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych - reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych; b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę
- b. uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia
- c. wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób
- d. prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi
- e. pyta o upodobania i intencje innych osób
- f. proponuje, zachęca
- g. stosuje zwroty i formy grzecznościowe
- h. dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

5. Zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych

Kryteria weryfikacji:

- a. przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)
- b. przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym
- c. przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym
- d. przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację

6. Wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem; b) współdziała w grupie; c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym; d) stosuje strategie komunikacyjne

Kryteria weryfikacji:

- a. korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego
- b. współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe
- c. korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych

- d. identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy
- e. wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa
- f. upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

7) Kompetencje personalne i społeczne

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia uniwersalne zasady etyki i kultury w kontaktach międzyludzkich
- b. charakteryzuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach
- c. omawia zasady współpracy z osobą niepełnosprawną z zachowaniem kultury i etyki zawodowej
- d. przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
- e. przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych

2. Stosuje zasady komunikacji interpersonalnej

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania
- b. określa zasady komunikacji interpersonalnej
- c. charakteryzuje aktywne metody słuchania
- d. wymienia kompetencje asystenta osoby niepełnosprawnej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług

3. Planuje wykonanie zadania

Kryteria weryfikacji:

- a. szacuje czas i budżet podejmowanego zadania
- b. planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji

4. Ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje przypadki naruszania procedur postępowania
- b. analizuje zasady i procedury wykonania zadania

c. wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania (materialnej, cywilnej, karnej)

5. Wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka
- b. identyfikuje źródła zmian w otoczeniu
- c. wyjaśnia pojęcie kreatywności
- d. rozpoznaje cechy osoby kreatywnej
- e. identyfikuje czynniki wpływające na kreatywność

6. Stosuje techniki radzenia sobie ze stresem

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia pojęcia: stres, frustracja i sytuacja trudna
- b. rozróżnia rodzaje stresu i sytuacji trudnych
- c. rozpoznaje skutki stresu
- d. wykorzystuje w pracy zawodowej techniki zmniejszające skutki stresu
- e. rozróżnia techniki radzenia sobie ze stresem

7. Aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych
- b. podaje możliwości doskonalenia umiejętności zawodowych
- c. rozróżnia formy i metody doskonalenia zawodowego
- d. planuje własny rozwój zawodowy

8. Współpracuje w zespole

Kryteria weryfikacji:

- a. określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider
- b. realizuje zadania w wyznaczonym czasie
- c. wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań
- d. analizuje efekty pracy zespołu
- e. identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu

8) Organizacja pracy małych zespołów

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań

Kryteria weryfikacji:

- a. wyznacza zadania członkom zespołu
- b. wyjaśnia instrukcję wykonania zadania

2. Dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu
- b. wskazuje osoby do wykonania zadania
- c. przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań

3. Kieruje wykonaniem przydzielonych zadań

Kryteria weryfikacji:

- a. ustala kolejność wykonywania zadań
- b. monitoruje proces wykonywania zadań

4. Ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań

Kryteria weryfikacji:

- a. określa zaangażowanie w pracę członków zespołu
- b. ocenia efekty pracy zespołu
- c. udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań

5. Wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne

Kryteria weryfikacji:

- a. dokonuje analizy technicznych i organizacyjnych warunków pracy
- b. dokonuje prostych modernizacji technicznych i organizacyjnych stanowiska pracy

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

#	Instytucje certyfikujące (IC)	Instytucje walidujące
1	Okręgowe Komisje Egzaminacyjne	
2	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży	
3	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku	
4	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie	
5	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu	
6	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi	
7	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu	
8	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie	
9	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie	

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Edukacji